

Carreró belga per a la justícia espanyola

«Volent evitar una aproximació política a una crisi política, s'ha acabat deixant en mal lloc a la justícia, i això ha alimentat de nou el conflicte»

Tot i que bona part de la premsa espanyola ha passat de puntetes sobre la qüestió (estem en campanya), que la setmana passada el jutge del Tribunal Suprem Pablo Llarena decidís finalment retirar l'euroordre cursada contra Puigdemont i els consellers cessats que l'acompanyen a Bèlgica és un veritable problema per a Espanya. No només a nivell jurídic-penal, ja que tot apunta que els polítics a Bèlgica podran seguir en llibertat durant força temps, sinó sobretot en el pla polític.

El que el Suprem ha reconegut és que pensa enjudiciar als polítics que té en la seva jurisdicció d'una forma diferent de com Bèlgica podria fer-ho. El magistrat ha considerat, amb encert, que allà probablement no s'entendrien els delictes de rebel·lió i sedició en absència de violència explícita. A Bèlgica el que han fet els independentistes es tradueix en delictes com la desobediència o la malversació, que porta aparellades penes molt més baixes.

Com deia, això pot no ser especialment problemàtic a nivell penal, ni tan sols quan des del Tractat de Lisboa els estats tendeixen a harmonitzar el seu marc punitiu. Els encausats que van quedar-se a Espanya probablement seran jutjats i punt, sense importar que la comparació amb la llibertat dels altres sigui eloqüent. Però sí que és problemàtic a l'hora de jutjar la via judicial en la que el Govern de Rajoy ha posat tot el seu esforç, amb l'aplaudiment de PSOE i Ciutadans.

El Govern espanyol ha preferit tractar la crisi catalana no com un problema polític sinó com un problema estrictament legal. Calculava que d'aquesta manera podria respondre amb aparença molt més asèptica. El problema és que, actuant per aquesta via, la resposta penal havia de ser molt contundent per tancar el problema d'una vegada per totes, independentment que s'adeqüés o no als presumptes delictes comesos. Es tracta, efectivament, d'una judicialització d'un problema polític, que al capdavant és l'altra cara de la politització de la justícia.

Les querelles es van redactar en aquesta clau. Igual que les actuacions que van tancar a la presó a Sánchez i Cuixart i a tots els consellers que no van sortir cap a Bèlgica. I la direcció de la investigació -de les investigacions, cal dir, perquè incomprendiblement n'hi ha diverses obertes- té un eminent enfocament antiterrorista a cada pàgina del sumari. L'euroordre era la derivació lògica de tot l'anterior, però també ha estat la seva pedra de toc.

Volent evitar una aproximació política a una crisi política, s'ha acabat deixant en mal lloc a la justícia. I això, paradoxalment, alimentant de nou el conflicte polític, que beu de la deslegitimació dels poders estatals entre la societat catalana. Si el dia 21-D l'independentisme no arriba als 68 diputats, l'Estat potser respirarà tranquil. Però, si els aconsegueix, l'estratègia monojudicial de Rajoy farà definitivament aigües per tots costats i serà hora que la societat espanyola se la replantegi.

El que els catalans han posat sobre la taula en les urnes una vegada i una altra des de l'any 2012 és que la seva aposta és per un nivell de sobirania molt més gran a l'actual. I el que els espanyols han posat en les urnes una vegada i una altra és que no estan disposats a acceptar-ho. Aquest és el problema polític, ras i curt, que caldrà resoldre amb propostes polítiques, no penals. La justícia espanyola no sortirà ja del carreró belga, però no hauria de permetre's una altra relliscada igual.

PP, PSOE i Ciutadans han de decidir si volen començar a resoldre el problema polític català

ara, a partir del 22 de desembre, o si prefereixen continuar podrint la judicatura, les estructures de l'Estat, els mitjans i, en general, el bon clima democràtic de la societat espanyola, només per la seva por partidista a abordar el cas amb honestedat.